

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

www.ust.edu.ua

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY

**Статус
дисципліни**

Вибіркові компоненти освітньої програми загальноуніверситетського каталогу (Цикл загальної підготовки)

Обов'язкові компоненти освітньої програми (Цикл загальної підготовки) для ОП «Екологія» 101 «Екологія»

Сертифікований курс у СНД ННЦ «ЛІДЕР» Українського державного університету науки і технологій

Покликання на курс:

<https://lider.ust.edu.ua/course/view.php?id=1291>

Код та назва спеціальності та спеціалізації (за наявності)

Навчальна дисципліна загальноуніверситетського каталогу рекомендована для освітніх програм з таких спеціальностей:

051 Економіка

071 Облік і оподаткування

073 Менеджмент

101 Екологія

121 Інженерія програмного забезпечення

122 Комп'ютерні науки

123 Комп'ютерна інженерія

131 Прикладна механіка

132 Матеріалознавство

133 Галузеве машинобудування

136 Металургія

141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

144 Теплоенергетика

	<p>151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології</p> <p>161 Хімічні технології та інженерія</p> <p>183 Технології захисту довкілля</p> <p>192 Будівництво та цивільна інженерія</p> <p>242 Туризм і рекреація</p> <p>273 Залізничний транспорт</p> <p>275 Транспортні технології (за видами)</p> <p>281 Публічне управління та адміністрування</p>
Назва освітньої програми	Вибіркові компоненти освітньої програми загальноуніверситетського каталогу (Цикл загальної підготовки)
Освітній ступінь	Магістр
Обсяг дисципліни (кредитів ЄКТС)	90 годин/3 кредитів ЄКТС 32 год. лекцій, 58 год. самостійної роботи
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр (дисципліна адаптована для вивчення у термін 1/2 семестру – навчальної чверті)
Назва кафедри, яка викладає дисципліну, аббревіатурне позначення	Екологічна та цивільна безпека (ЕЦБ)
Мова викладання	Українська Англійська (за бажанням студентів для повних груп)
Лектор (викладач)	Сорока Максим Леонідович канд. техн. наук, доц. каф. «Екологічна та цивільна безпека» ml.soroka@ust.edu.ua https://orcid.org/0000-0002-0558-6077 https://www.researchgate.net/profile/Maksym-Soroka https://ust.edu.ua/faculty/mt/kafedra/bjd/sostav/personal_page/436 Дніпровський інститут інфраструктури і транспорту Факультет «Управління процесами перевезень» Навчальна аудиторія 361, 366 Тел. 373 15 76, ecodiit@gmail.com
Передумови вивчення дисципліни	Не потребує попереднього вивчення спеціальних фахових дисциплін. Є базовою навчальною дисципліною циклу загальної підготовки.
Мета навчальної дисципліни	Метою дисципліни є формування у студента умінь мислити категоріями сталого розвитку та розуміння причинно-наслідкового зв'язку між економічною, екологічною та соціальною складовими суспільного життя. Ця навчальна дисципліна допомагає студенту усвідомити персональну професійну відповідальність та

готовність відігравати трансформаційну роль і виступати інтегратором для досягнення Цілей сталого розвитку в Україні.

Лекційна складові дисципліни пояснюють студенту важливість етичної ролі кожного громадянина у процесі сталого розвитку, незалежно від віку, посади, фаху чи сфери діяльності. Ця дисципліна підвищує спроможність студентів (як майбутніх фахівців, публічних службовців чи представників бізнесу) аналізувати, формувати та реалізовувати публічну політику сталого розвитку територій через розбудову партнерської взаємодії задля досягнення Цілей сталого розвитку.

Лекційна та практична частини дисципліни спрямовані на досягнення низки загальних та спеціальних професійних компетенцій, що визначені ООП відповідних спеціальностей:

Лекційна та практична частини дисципліни спрямовані на досягнення низки загальних та спеціальних професійних компетенцій, що визначені ООП відповідних спеціальностей:

051 Економіка

071 Облік і оподаткування

073 Менеджмент

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів безпеки довкілля та здоров'я).

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку.

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

101 Екологія

К02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

К08. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.

К13. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

К14. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері охорони довкілля та збалансованого природокористування.

К15. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану в умовах неповної інформації та суперечливих вимог

К17. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей

К18. Здатність оцінювання рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину

121 Інженерія програмного забезпечення

122 Комп'ютерні науки

123 Комп'ютерна інженерія

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

СК 3 Здатність проектувати комп'ютерні системи та мережі з урахуванням цілей, обмежень, технічних, економічних, екологічних та правових аспектів
СК07. Здатність критично осмислювати проблеми у галузі інформаційних технологій та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах.

131 Прикладна механіка

132 Матеріалознавство

133 Галузеве машинобудування

ЗК3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК5 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

К308 Здатність працювати у міжнародному контексті

К309 Прагнення до збереження навколишнього середовища

СК4 Усвідомлення перспективних завдань сучасного виробництва, спрямованих на задоволення потреб споживачів.

136 Металургія

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів безпеки довкілля та здоров'я).

СК2. Здатність враховувати технічні, правові, соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні аспекти інженерних та управлінських рішень в металургії.

СК6. Здатність оцінювати технічні, економічні, екологічні, безпекові та інші ризики при плануванні або впровадженні нових технологічних процесів.

СК9. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми металургії в широких та мультидисциплінарних контекстах, у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

144 Теплоенергетика

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність виявляти та оцінювати ризики.

ФК8. Здатність досліджувати та визначити проблему і ідентифікувати обмеження, включаючи ті, що пов'язані з проблемами охорони природи, сталого розвитку, здоров'я і безпеки та оцінками ризиків в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці.

ФК 9. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці.

151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології

ЗК4 Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК5 здатність інтегрувати знання з інших галузей, застосовувати системний підхід та враховувати нетехнічні аспекти при розв'язанні інженерних задач та проведенні наукових досліджень.

161 Хімічні технології та інженерія

К2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

К3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

К5. Здатність організувати і управляти хіміко-технологічними процесами в умовах промислового виробництва та в науково-дослідних лабораторіях з урахуванням соціальних, економічних та екологічних аспектів.

183 Технології захисту довкілля

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК07. Здійснення безпечної діяльності.

СК01. Здатність контролювати й оцінювати екологічні ризики впливу техногенних об'єктів і господарської діяльності на довкілля.

192 Будівництво та цивільна інженерія

ЗК3 Прагнення до збереження навколишнього середовища і здатність володіти основними методами захисту виробничого персоналу і населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7 Здатність забезпечувати належні умови праці на підприємствах будівельної галузі, організувати та впроваджувати здорового способу життя.

ФК11 Прагнення до збереження навколишнього середовища при проектуванні, будівництві та експлуатації споруд.

242 Туризм і рекреація

ЗК08 Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

СК4 Здатність організувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

273 Залізничний транспорт

ЗК 05 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08 Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК11 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ФК04 Здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень систем залізничного транспорту.

275 Транспортні технології (за видами)

ЗК01 Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК03 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ФК 12. Здатність до превентивного, оперативного та аварійного планування, управління заходами безпеки професійної діяльності.

281 Публічне управління та адміністрування

ЗК8 Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових систем.

ЗК10 Уміти організувати професійну діяльність за умов збереження здоров'я та прихильності безпеці.

СК4 Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, національному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК6 Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК10 Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Очікувані результати навчання	За змістом навчальна дисципліна дозволяє студенту досягти таких спеціалізованих результатів навчання: <ol style="list-style-type: none">1. Знання Порядку денного у сфері сталого розвитку до 2030 року, глобальних тенденцій і кращих світових практик упровадження Цілей сталого розвитку.2. Уміння мислити категоріями сталого розвитку.3. Розуміння особливостей професійного та інституційного забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні на національному, регіональному і місцевому рівні.4. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків між економічною, екологічною та соціальною складовими суспільного життя.5. Розуміння, як визначати цілі та завдання сталого розвитку для власної професійної діяльності.6. Розуміння практичних аспектів розробки та реалізації ефективної публічної політики сталого розвитку виробництва, бізнесу та громад.7. Компетентність при прийнятті управлінських рішень, що сприятимуть досягненню Цілей сталого розвитку у професійній діяльності.
--------------------------------------	---

Лекційна та практична частини дисципліни спрямовані на досягнення низки програмних професійних результатів навчання, що визначені ООП відповідних спеціальностей:

051 Економіка

071 Облік і оподаткування

073 Менеджмент

РН4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

РН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

РН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

101 Екологія

ПРН03 Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.

ПРН 09 Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах непевної та недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 10 Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.

ПРН 11 Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.

ПРН 14 Застосовувати новітні підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.

ПРГ 17 Критично осмислювати теорії, принципи методи і поняття з різних предметних галузей для вирішення практичних задач і проблем екології.

ПРН 18 Уміти використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності.

121 Інженерія програмного забезпечення

122 Комп'ютерні науки

123 Комп'ютерна інженерія

РН02 Знаходити необхідні дані, аналізувати та оцінювати їх.

РН05 Розробляти і реалізувати проекти у сфері комп'ютерної інженерії та дотичних до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням інженерних, соціальних, економічних, екологічних, правових та інших аспектів.

РН06 Розробляти і оцінювати стратегії проектування програмних засобів; обґрунтовувати, аналізувати і оцінювати варіанти проектних рішень з точки зору якості кінцевого програмного продукту, ресурсних обмежень та інших факторів.

РН12 Приймати ефективні організаційно-управлінські рішення в умовах невизначеності та зміни вимог, порівнювати альтернативи, оцінювати ризики.

131 Прикладна механіка

132 Матеріалознавство

133 Галузеве машинобудування

РН1 Розробляти, виконувати та оцінювати інноваційні проекти з урахуванням інженерних, правових, екологічних, економічних та соціальних аспектів;

РН 10 Вести пошук необхідної інформації в науково-технічній літературі, електронних базах та інших джерелах, засвоювати, оцінювати та аналізувати цю інформацію.

РН11 Розробляти управлінські та/або технологічні рішення за невизначених умов та вимог, оцінювати і порівнювати альтернативи, аналізувати ризики, прогнозувати можливі наслідки.

136 Металургія

РН3. Розробляти заходи з охорони праці та навколишнього середовища при проведенні досліджень та у виробничій діяльності.

РН8. Пропонувати нові технічні рішення з урахуванням цілей та ресурсних обмежень, економічних, екологічних, правових та безпекових аспектів, розробляти і застосовувати нові металургійні технології.

141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

144 Теплоенергетика

ПРН 19. Виявити проблеми і ідентифікувати обмеження, що пов'язані з проблемами охорони навколишнього середовища, сталого розвитку, здоров'я і безпеки людини та оцінками ризиків у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки.

151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології

РН12 Збирати необхідну інформацію, використовуючи науково-технічну літератури, бази даних та інші джерела, аналізувати і оцінювати її.

РН17 Вмісти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень.

161 Хімічні технології та інженерія

ПР2. Здійснювати пошук необхідної інформації з хімічної технології, процесів і обладнання виробництв хімічних речовин та матеріалів на їх основі, систематизувати, аналізувати та оцінювати відповідну інформацію.

ПР6. Розробляти та реалізовувати проекти в сфері хімічних технологій та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

183 Технології захисту довкілля

ПР01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.

ПР04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.

ПР09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного забруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів.

192 Будівництво та цивільна інженерія

ФК10 Навички здійснення безпечної діяльності, вміння ідентифікувати небезпеку і оцінювати ризики в галузі будівництва та цивільної інженерії, зокрема в області мостів, транспортних тунелів і метрополітенів.

ФК9. Навички здійснення безпечної діяльності, вміння ідентифікувати небезпеку і оцінювати ризики в галузі будівництва та цивільної інженерії, зокрема в галузі автомобільних доріг.

242 Туризм і рекреація

РН4 Проектувати стратегічний розвиток туристичного процесу на засадах сталості.

РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

273 Залізничний транспорт

РН12 Знати та визначати можливі ризики, забезпечувати особисту безпеку та безпеку інших людей у сфері професійної діяльності.

275 Транспортні технології (за видами)

РН-01 Відшукувати необхідну інформаційну у науково-технічній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати і об'єктивно оцінювати інформацію у сфері професійних обов'язків.

РН-05 Забезпечувати безпеку людей і навколишнього середовища під час професійної діяльності та реалізації проектів у професійній діяльності.

РН-15 – Оцінювати ризики за умов недостатньої інформації та суперечливих вимог (вирішувати професійні завдання у нечіткій постановці).

РН-15 Визначати та аналізувати можливі загрози виникнення надзвичайної ситуації, аварії, нещасного випадку на виробництві та оцінювати можливі наслідки та ризики.

281 Публічне управління та адміністрування

РН03. Знати основні засади національної безпеки та вміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Змістовний тематичний навчальний модуль «Цілі сталого розвитку людства» Лекторій (16 годин):</p> <p>1.1 Вступ до глобальної кризи існування людства 1.2 Міжнародна екологічна та кліматична політика 1.3 Цілі сталого розвитку України 1.4 Концепція сталого бізнесу та циркуляційної економіки 1.5 Європейський зелений курс</p> <p>Змістовний тематичний навчальний модуль «Імплементация Цілей сталого розвитку у професійній діяльності» Лекторій (16 годин):</p> <p>2.1 Імплементация Цілей сталого розвитку на місцевому рівні. 2.2 Сталий місцевий розвиток за участі громади та бізнесу. 2.3 Концепція та інструменти зеленого бізнесу 2.4 Вразливість громад до зміни клімату 2.5 Природоохоронні рішення до адаптації до змін клімату (з урахуванням сфери фахової професійної підготовки студента) 2.6 Облік та звітність у провадженні Цілей сталого розвитку</p> <p>Самостійна робота студента (58 год.) Дисципліна передбачає добровільне (не обов'язкове) виконання додаткового індивідуального завдання, яке визначає індивідуальну освітню траєкторію студентів.</p>
<p>Контрольні заходи та критерії оцінювання</p>	<p>Форма підсумкового контролю – залік. Загальний бал (підсумовуюча оцінка) складається за результатами складання контрольного заходу КЗ-1 (40 балів) та контрольного заходу КЗ-2 (60 балів). Формат контрольних заходів - індивідуальне онлайн тестування у СДН ННЦ «ЛІДЕР» із можливістю апеляції та зміни підсумовуючої оцінки за результатами співбесіди. Дисципліна передбачає добровільне виконання додаткового індивідуального творчого завдання, яке визначає індивідуальну освітню траєкторію студентів. Результат оцінювання творчого завдання може бути зарахований до підсумовуючої оцінки результату складання контрольного заходу за бажанням студента.</p>
<p>Політика викладання</p>	<p>Дисципліна викладається у змішаному форматі навчально-авдиторних занять, начальних онлайн-сесій та самостійної роботи із використанням СДН ННЦ «ЛІДЕР».</p> <p>Дисципліна викладається у гібридному дистанційному форматі навчальних онлайн-сесій, перегляду навчально-дидактичного видива та самостійної роботи із використанням СДН ННЦ «ЛІДЕР» та YouTube.</p> <p>Дисципліна пристосована для навчання осіб з обмеженими можливостями, які потребують дистанційного навчання із посиленними дидактичними інструментами аудіо-візуального навчання.</p>

До складання допускаються усі студенти, які зараховані на курс та виконали понад 50 % навчального навантаження (під час навчально-авдиторних занять або у гібридному дистанційному форматі), передбаченого кожним контрольним заходом.

Засоби навчання

Вивчення дисципліни не потребує спеціальних технічних засобів навчання.

Загальні засоби навчання навчально-авдиторних занять на базі кафедрі: навчальні аудиторії 366, 370 (24 навчальні місця), 365 (10 навчальних місць), що обладнані робочими місцями студента, навчальною дошкою для нарисів та мультимедійної презентації. Комплект обладнання для мультимедійної презентації з можливістю навчальних онлайн-сесій.

Засоби навчання у змішаному, дистанційному або гібридному форматах, включно із засобами навчання для маломобільних груп та осіб з обмеженими можливостями: Сертифікований дистанційний навчальний курс на платформі СДН ННЦ «ЛІДЕР», банк даних тестових завдань для самостійної перевірки та контрольних заходів на платформі СДН ННЦ «ЛІДЕР», комплект навчально-дидактичного видива для самостійної роботи та додаткового опрацювання навчального матеріалу (лекційний та практичний курс) із використанням стрімінгової платформи You Tube (доступ надається зарахованим користувачам/студентам на партнерському каналі платформи You Tube).

Загальні необхідні засоби студента для ефективного навчання у змішаному та гібридному дистанційному форматах: РС (MD) з операційною системою, що за технічними параметрами підтримує перегляд web-сторінок (зокрема створеним на платформі MOODLE) та web онлайн потокової трансляції видива та аудіо через стільниковий або мобільний застосунок ZOOM та You Tube. Стільниковий, мобільний або web застосунок для перегляду файлів формату PDF, перегляду та редагування текстових файлів (у форматі doc/docx, або їх суміжних аналогів), файлів процесора електронних таблиць (у форматі exl/exls, або їх суміжних аналогів) та файлів мультимедійної презентації (у форматі ppt/pptx, або їх суміжних аналогів).

Навчально-методичне забезпечення

Список основної та додаткової літератури:

1. [Стратегія сталого розвитку](#): Підручник / [Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г., Прилипко В.А., Клименко Л.В.]. За ред. В.М. Боголюбова. – Херсон: Олді-плюс, 2012 – 444 с.
2. [Основи стратегії сталого розвитку в Україні](#). методичні матеріали для впровадження Освітнього модуля. Програма розвитку ООН в Україні. 2016. 215 с.
3. Екологічна безпека: Підручник / Шмандій В. М., Клименко М.О, Голік Ю.С. та інш –Херсон: Олді-плюс, 2013. – 366с.
4. [Добровільний національний огляд](#) щодо Цілей сталого розвитку в Україні. КМУ. 2021.
5. [Планування місцевого сталого розвитку](#). Посібник з формулювання стратегії місцевого сталого розвитку. ПРООН, Муніципальна програма сталого розвитку. 2005. 69 с.

6. [Сталий розвиток суспільства](#). Навчальний посібник. Програма розвитку ООН. 2009. 120 с.
7. [Цілі Сталого Розвитку](#): Україна. Завдання та індикатори. Мінекономрозвитку України. 2020. 24 с.

Додаткові інформаційні ресурси:

8. [Цілі сталого розвитку України](#). Державна служба статистики України.
9. [Цілі Сталого Розвитку: Україна](#). Національна доповідь. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2017.
10. [17 цілей сталого розвитку](#). GCNU.
11. [Сталий розвиток громад](#). Навчальний курс. GEF UNEP UN.
12. [Як діяти далі: Громаді про сталий розвиток](#). Навчальний курс. ВУМ.
13. [Як діяти далі: Державним службовцям про сталий розвиток](#). Навчальний курс. Prometheus.
14. [Як діяти далі: Бізнесу про сталий розвиток](#). Навчальний курс. Prometheus.

© Сорока М. Л., 2023
© УДУНТ., 2023